

„Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES”

FIȘA PROGRAMULUI DE STUDII

1. **Instituția organizatoare** Universitatea ”Lucian Blaga” din Sibiu,
Departamentul de Consultanță, Perfecționare și Formare Continuă,
Departamentul de Științele educației ,
2. **Denumirea cursului** Program postuniversitar de formare continuă:
„Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES”
3. **Specializarea** Interdisciplinar
4. **Tipul cursului** Program postuniversitar de formare continuă
5. **Grupul țintă căruia i se adresează cursul**
 - Cadre didactice din învățământ (cu studii de licență și masterat) de orice nivel (preprimar, preuniversitar și superior);
 - absolvenți de învățământ superior care doresc să se specializeze în acest domeniu;
 - alte categorii de personal.
6. **Obiectivele cursului**
 - Dezvoltarea unei piețe educaționale a programelor de formare continuă, bazată pe un sistem concurențial, prin intermediul căruia cadrele didactice vor beneficia de o ofertă diversificată din partea furnizorilor de programe de formare continuă.
 - Corelarea structurilor și a momentelor din cariera didactică cu standardele educaționale.
 - Actualizarea, perfecționarea și înnoirea competențelor de bază, precum și a cunoștințelor didactice și din domeniul disciplinei.
 - Asigurarea unei dinamici profesionale prin utilizarea sistemului creditelor profesionale transferabile.
 - Completarea formării inițiale, inclusiv prin schimbarea eventuală a orientării profesionale, cu noi competențe certificate prin diplome.
 - Formarea profesorilor ”itineranți” de diferite specialități, care să participe la procesul de învățământ alături de titularul de disciplină.
7. **Forma de învățământ** Cu frecvență
8. **Numărul de credite transferabile** 60 + 5 portofoliul de evaluare finală
9. **Durata cursului (număr ore, semestre)** Număr ore curs:406
Număr ore seminar 252
Număr ore laborator 70+ 28 activități practice
Total ore: 756
10. **Intervalul calendaristic de desfășurare al cursurilor** 01 aprilie – 30 august ale anului calendaristic
11. **Numărul locurilor solicitate** maxim 100/modul, cu taxă. Numărul modulelor este determinat de nivelul de atractivitate al programului, dar nu mai mult de 3 module/an
12. **Limba de predare** Limba Română

13. Criterii de selecție pentru admitere	Concursul constă dintr-o probă orală: interviu structurat orientat pe evidențierea potențialului intelectual al candidatului.
Criterii de evaluare: analiza performanțelor profesionale ; interese si motivații intelectuale; proiecte personale realizate; experiență managerială și profesională pe diferite paliere organizaționale .
14. Modalitate de finalizare	Prezentarea și susținerea lucrării de certificare a cunoștințelor profesionale
15. Actul de studii eliberat cursantului	Certificat de atestare a competențelor profesionale
Supliment descriptiv privind situația școlară
16. Titlul acordat/denumirea calificării/competențe generale și profesionale dezvoltate în cadrul calificării	Designer pentru învățământul incluziv

Competențe generale <ul style="list-style-type: none"> • Managementul și dezvoltarea propriei cariere • Aplicarea normelor de sănătate și securitate în muncă, de prevenire și stingere a incendiilor și de protecția mediului • Asigurarea managementului informației și cunoașterii Competențe specifice <ul style="list-style-type: none"> • Analiza nevoilor de instruire; • Proiectarea programelor de educație / formare; • Implementarea programelor de educație / formare și a curriculum-ului; • Elaborarea conținuturilor și a materialelor de instruire; • Evaluarea programelor de educație / formare, curriculum-ului, conținuturilor și metodelor de instruire |

MOTIVATIE

Programul postuniversitar de formare continuă „**Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES**” propus de școala de studii postuniversitare din cadrul Departamentul de Consultanță, Perfecționare și Formare continuă, Facultatea de Științe Socio-Umane și colectivul de Științele educației a apărut ca urmare a puternicelor solicitări venite din partea cadrelor didactice din învățământul pre-universitar, care, prin prisma prevederilor legislative, trebuie să acopere, în activitatea didactică, problema educării și formării copiilor cu diferite probleme, indiferent de tipul acestora, răspunzând astfel cerințelor realizării școlii incluzive.

Noile viziuni asupra procesului educațional, cele incluzive, trebuie să pornească de la premisa responsabilității sociale și profesionale a cadrului didactic, care trebuie format continuu și susținut pentru cunoașterea și aplicarea tehnologiilor didactice de adaptare/diferențiere curriculară, evaluare și promovare.

Educația incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educației integrate, care nu a reușit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferențe față de “norma” generală a populației școlare. Incluziunea presupune că oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie să fie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale și celelalte servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății. În acest fel, incluziunea și educația incluzivă pun accentul pe necesitatea ca sistemul educațional, indiferent de nivelul lui, să se schimbe și să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității elevilor și a nevoilor ce decurg din acestea.

Educația incluzivă se caracterizează prin aceea că:

- susține și confirmă că toți copiii pot învăța și au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare;
- urmărește să identifice și să minimizeze barierele învățării;
- este mai cuprinzătoare decât educația formală obișnuită cuprinzând: educația pentru familie, pentru comunitate, alte oportunități de educație în afara școlii;
- presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu c.e.s;
- este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcție de cultură și context;
- este parte a strategiei de dezvoltare a unei societăți incluzive

Se poate concluziona așadar, în contextul actual național, educația incluzivă devine tipul de educație responsabil de asigurarea dreptului la educație al tuturor copiilor, fără nici o discriminare și mai ales, de asigurarea unei educații de calitate.

Realizarea educației incluzive presupune:

- existența și aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării șanselor în educație, principiul centrării pe copil, principiul intervenției timpurii, principiul educației de bază pentru toți copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării și parteneriatului.
- punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversității, care conține în esența ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- elaborarea unui curriculum “incluziv”, care să se definescă prin flexibilitate și diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situațiilor de învățare și a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor și tipurilor de învățare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- crearea și funcționarea unui sistem de servicii de sprijin la toate nivelurile învățământului.

Școala incluzivă, dezideratul actual a societății, este total cuprinzătoare în ceea ce privește diversitatea elevilor ei, mergând de la deficienții cu cele mai severe probleme, acceptând fără rezerve și indivizii cu deficiențe comportamentale oricât de grave, ajungând până la a include în procesul instructiv-educativ, și elevii supradotați, pe care îi valorizează în consecință, ceea ce nu face școala integrată.

Calitatea programului de studii propus rezultă, în primul rând, din interdisciplinaritatea domeniilor, la care se adaugă valoarea profesională excepțională a cadrelor didactice, profesioniști cu renume pe tărâm psihopedagogic, și nu în ultimul rând, rigorii cu care se realizat managementul activităților în cadrul acestor programe de către Departamentul de Consultanță, Perfecționare și Formare Continuă.

Toate acestea sunt argumente în favoarea organizării unui astfel de program de formare continuă, de natură să asigure formarea de absolvenți care să corespundă standardelor profesionale cerute de piața muncii.

Activitatea derulată până în acest moment în programele coordonate de specialiștii din domeniul Științelor educației, precum și rezultatele pe care le-am obținut cu studenții din promoțiile anterioare sunt o garanție a succesului acestui program, cu atât mai mult cu cât pe piața are o mare putere de absorbție a unor specialiști cu competențe în acest domeniu.

FIȘA SPECIALIZĂRII

Denumirea specializării	„Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES”
Denumirea domeniului de studii universitare de licență	Psihopedagogie
Durata studiilor/Numărul de credite	1 an (2 semestre)/60 +5 de credite
Forma de învățământ	ZI
Facultatea organizatoare	Departamentul de Consultanță, Perfecționare și Formare continuă, Departamentul de Științele educației, Facultatea de Științe Socio-Umane

COMPETENȚE GENERALE*	
Competențe cheie	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicare în limba oficială • Comunicare în limbi străine • Competențe de bază în matematică, știință, tehnologie • Competențe informatice • Competența de a învăța să înveți • Competențe sociale și civice • Competențe antreprenoriale • Competențe de comunicare culturală
Competențe generale	<ul style="list-style-type: none"> • Managementul și dezvoltarea propriei cariere • Aplicarea normelor de sănătate și securitate în muncă, de prevenire și stingere a incendiilor și de protecția mediului • Asigurarea managementului informației și cunoașterii
Competențe specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza nevoilor de instruire; • Proiectarea programelor de educație / formare; • Implementarea programelor de educație / formare și a curriculum-ului; • Elaborarea conținuturilor și a materialelor de instruire; • Evaluarea programelor de educație / formare și a curriculum-ului

*competențele specifice sunt precizate în fișele disciplinelor care fac parte din această specializare

<p>Debușee profesionale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instituții de învățământ (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, superior); - Instituții responsabile cu educația nonformală (Cluburi ale copiilor, Cluburi sportive); - Inspectorate școlare; - Casele Corpului Didactic; <p>Funcțiile posibile după absolvirea programului postuniversitar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - profesor itinerant - inspector școlar pentru învățământul special - designer instrucțional.

MISIUNEA PROGRAMULUI POSTUNIVERSITAR

Programul de studiu are ca scop fundamental formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, dar și din învățământul superior, precum și cercetarea științifică în domeniul educației incluzive, pentru recuperare și design instrucțional, corespunzătoare cerințelor spațiului european și compatibil cu instituții similare din țară și străinătate.

Programul de studiu se desfășoară în cadrul Departamentului de Consultanță, Perfecționare și Formare Continuă, a Departamentului de Drept Privat și Științe ale Educației, precum și al Facultății de Științe Socio-Umane. Toate acestea oferă universității noastre oportunități de calificare superioară în rândul universităților naționale și de recunoaștere europeană prin prisma conținutului și modernității procesului de învățământ, a dinamismului inovării, a implicării în raporturi strategice de parteneriat cu mediul educațional, cultural și social național și internațional.

Misiunea principală a programului postuniversitar – **„Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES”** este aceea de a realiza profesionalizarea specialiștilor în domeniul educației incluzive, de recuperare și design instrucțional, care pot funcționa la diferitele nivele ale sistemului de învățământ preuniversitar și universitar.

Programul este în măsură să asigure formarea de competențe în aria educației incluzive, de recuperare și design instrucțional, printr-o îmbinare riguroasă a disciplinelor de studiu.

Programul este conceput într-o viziune interdisciplinară, valorificând cunoștințe teoretice și metodologice ale dezvoltărilor recente din domeniul educației incluzive, de recuperare și design instrucțional. Așa cum este conceput, programul postuniversitar – **„Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES”** își propune să producă nu numai competențe cu caracter reactiv, care să permită abordarea și rezolvarea cu succes a problemelor existente în activitatea profesorilor ci și să asigure o formare de tip proactiv, capabilă să anticipeze schimbările necesare, să inițieze și să realizeze schimbări inovatoare.

Programul are adresabilitate largă, beneficiarii săi fiind reprezentați de profesori absolvenți ai tuturor specializărilor de licență, doritori să se implice în activitățile de educației incluzive, de recuperare și design instrucțional, să contribuie la dezvoltarea acestui tip de activitate.

Debușee profesionale și domenii de activitate ale absolvenților programului postuniversitar:

- Instituții de învățământ (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, superior);
- Instituții responsabile cu educația nonformală (Cluburi ale copiilor, Cluburi sportive);
- Inspectorate școlare;
- Casele Corpului Didactic;

Funcțiile posibile după absolvirea programului postuniversitar:

- pedagog de recuperare
- profesor itinerant
- inspector școlar pentru învățământul special
- designer instrucțional.

OBIECTIVELE ȘI COMPETENȚELE PROGRAMULUI POSTUNIVERSITAR

Sunt formulate în relație cu nevoile de profesionalizare decelate, cu rolurile și competențele specifice. Necesitatea acestui program, răspunde prevederilor Legii Educației Naționale nr.1-2011 cu modificările ulterioare, prin care la art. 48, 49, 50, 51 arată că educația și obținerea unei calificări pentru elevii cu cerințe educaționale speciale se realizează prin învățământul de masă și cel special.

Astfel, fundamentarea unor noi competențe profesionale, care să ofere un tip de vizualizare a profesiei bazată pe reflecție și convingeri, trebuie să devină un obiectiv major în cadrul formării

continue a cadrelor didactice. În înțelegerea actuală a educației este necesar ca orice subiect să acționeze rațional, să privească real spațiul acțiunilor sale și să selecteze atent resursele pentru realizarea obiectivelor. În acest cadru, profesionalismul în educație solicită re /definirea conceptului de dezvoltare profesională.

La ora actuală se constată o creștere a cerințelor formale pentru profesori, care trebuie să-și adapteze modalitățile de predare și instruire la diversitatea socială, culturală și etnică a nevoilor elevilor/subiecților instruirii și la componența eterogenă a clasei care decurge din creșterea numărului de imigranți sau refugiați, cât și din obiectivul social privind includerea tuturor celor care învață în mediul de viață general acceptat, inclusiv a copiilor cu nevoi speciale.

Perspectiva curriculară, întâlnită la ora actuală, încurajează profesorul să preia responsabilitatea pentru toți elevii din clasă, aceasta neînsemnând că profesorii nu trebuie să solicite ajutor de specialitate. Cooperarea și colaborarea sunt caracteristici de bază tuturor școlilor care se bucură de succes.

Problema este că nu întotdeauna cadrele didactice care din învățământul de masă care lucrează cu astfel de copii, au pregătirea necesară susținerii eficiente a activităților didactice.

De aceea prin acest program postuniversitar de formare se dorește obținerea de către profesorii de diferite specialități din învățământul preuniversitar și chiar superior, a competențelor necesare unei interacțiuni profesor – elev cu orice fel de problemă, de natură să conducă la un progres în dezvoltarea și recuperarea copilului/elevului/studentului.

Obiective/competențe:

- Dezvoltarea unei piețe educaționale a programelor de formare continuă, bazată pe un sistem concurențial, prin intermediul căruia cadrele didactice vor beneficia de o ofertă diversificată din partea furnizorilor de programe de formare continuă.
- Corelarea structurilor și a momentelor din cariera didactică cu standardele educaționale.
- Actualizarea, perfecționarea și înnoirea competențelor de bază, precum și a cunoștințelor didactice și din domeniul disciplinei.
- Asigurarea unei dinamici profesionale prin utilizarea sistemului creditelor profesionale transferabile.
- Completarea formării inițiale, inclusiv prin schimbarea eventuală a orientării profesionale, cu noi competențe certificate prin diplome.
- Formarea profesorilor "itineranți" de diferite specialități, care să participe la procesul de învățământ alături de titularul de disciplină.
- Dezvoltarea abilităților de cercetare, a experienței metodologice necesare în vederea participării la cercetarea științifică, la creșterea cunoașterii științifice de profil.

COMPETENȚE VIZATE DE PROGRAMUL POSTUNIVERSITAR

Competențe fundamentale:

- Comunicare în limba oficială
- Comunicare în limbi străine
- Competențe de bază în matematică, știință, tehnologie
- Competențe informatice
- Competența de a învăța să înveți
- Competențe sociale și civice
- Competențe antreprenoriale
- Competențe de comunicare culturală

Competențe generale

- Managementul și dezvoltarea propriei cariere
- Aplicarea normelor de sănătate și securitate în muncă, de prevenire și stingere a incendiilor și de protecția mediului
- Asigurarea managementului informației și cunoașterii

Competențe specifice

- Analiza nevoilor de instruire;
- Proiectarea programelor de educație / formare;
- Implementarea programelor de educație / formare și a curriculum-ului;
- Elaborarea conținuturilor și a materialelor de instruire;
- Evaluarea programelor de educație / formare, curriculum-ului, conținuturilor și metodelor de instruire.

Îndeplinirea acestor obiective conturează profilul absolventului acestui program postuniversitar de formare continuă. Absolventul programului „**Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES**” va dobândi acel cumul de cunoștințe, abilități și atitudini condensate în valori, care îi vor conferi o serie de competențe concretizate într-un avantaj deosebit de important pe piața muncii. Competențele generale ale absolventului se regăsesc în fișa specializării iar competențele specifice sunt explicit formulate în programele analitice. În concluzie, misiunea programului „**Incluziune si interventie pentru persoanele cu CES**” este aceea de a pregăti specialiști capabili să facă față creșterii complexității și dinamismului procesului de învățământ prezent și de perspectivă, în condiții de eficiență și eficacitate economico-socială ridicate, în funcție de prioritățile de dezvoltare profesională stabilite la nivel național, de natura și tipul competențelor proprii, de traseele posibile în evoluția carierei didactice.

Astfel, complexitatea sistemului de învățământ actual impune necesitatea unei pregătiri inter și pluri disciplinare, capabile să asigure cadre didactice care să răspundă cerințelor în permanență schimbare a educației. Profesorii specialiști în domeniul educației incluzive, de recuperare și design instrucional sunt actori principali în asigurarea acestor necesități. În acest context, studiile de formare continuă reprezintă pentru instituția organizatoare o modalitate de a răspunde misiunii sale didactice și de cercetare, iar pentru cei care le urmează, o etapă în formarea și perfecționarea profesională.

Din această perspectivă, programul de formare continuă propus se adresează profesorilor care urmăresc dezvoltarea competențelor în domeniul educației incluzive, de recuperare și design instrucional.

Misiunea și obiectivele programului sunt în concordanță cu obiectivele fundamentale ale strategiei de dezvoltare pe termen mediu și lung a Colectivului Științele Educației. Programul vizează o pregătire coerentă și unitară a cursanților, iar pregătirea generală și specifică în cadrul acestui program este asigurată prin intermediul Planului de învățământ modern și complex.

Prin programul propus, profesorul va dobândi o serie de competențe, manifestate în activități specifice, conform standardelor profesionale.

A. Competențe de comunicare

1. Cadrul didactic folosește metode diverse și eficiente de comunicare:

- a) folosește mijloace de comunicare adecvate situațiilor concrete în vederea realizării scopurilor educaționale și în raport cu conținutul comunicării;
- b) are autoritate reală în raport cu discipolii;

2. Cadrul didactic este sursă de informații:

- a) posedă cunoștințe de operare a mijloacelor informatice aplicabile în activitatea cu elevii cu CES;
- b) receptează, asimilează și comunică informații permanente;
- c) folosește, în comunicare, un registru lingvistic expresiv, specific profesiei;
- d) formulează întrebări pertinente și logice pentru a obține informații suplimentare.

3. Cadrul didactic asigură coeziunea grupului de lucru:

- a) comunică în mod deschis opiniile proprii, pe care le susține cu argumente clare și logice;
- b) respectă opiniile și drepturile celorlalți membri ai grupului;
- c) rezolvă diverse probleme ale grupului într-un mod agreeat și acceptat de către toți membrii grupului.

4. Cadrul didactic comunică informații specifice activității pedagogice:

a) are un sistem funcțional de cunoștințe din domeniul psihopedagogic, cu accente pe metodologia predării-învățării-evaluării elevilor cu CES;

b) selectează și comunică informațiile esențiale, în funcție de obiectivele practicii pedagogice;

(5) Cadrul didactic utilizează feed-back-ul în comunicare:

a) verifică receptarea corectă a mesajului;

b) descoperă eventuale deficiențe în receptarea mesajului;

(6) Cadrul didactic identifică sursele potențiale de disfuncționalitate:

a) stabilește împreună cu discipolul, un set de reguli care să prevină disfuncționalitățile ce pot apărea la un moment dat;

b) anunță criteriile de evaluare la început, pentru a preîntâmpina posibilele elemente de subiectivism.

B. Cadrul didactic manifestă competențe de design instrucțional.

a) stabilește orarul de comun acord cu ceilalți membri din grupul de lucru, urmărind calitatea, continuitatea și eficiența activității;

b) Cadrul didactic informează persoanele implicate în activitatea didactică:

- asupra programului care urmează să se desfășoare;
- în detaliu despre orarul și particularitățile instituției în care se desfășoară activitatea;

c) Cadrul didactic are competențe didactice.

d) Cadrul didactic are competențe de evaluare.

e). Cadrul didactic are competențe necesare în cercetarea și inovarea didactică.

- Cadrul didactic concepe proiecte educaționale individuale și în echipă alături de ceilalți factori implicați.

f) Cadrul didactic participă la mecanismele de asigurare a calității educației prin aplicarea rezultatelor cercetării în practica didactică;

g) Cadrul didactic participă la inovarea didactică prin aplicarea rezultatelor cercetării în practică.